

P7) ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (Η/Ε)

P7α) Μορφές και ανάπτυξη του Η/Ε

Το Η/Ε αποτελεί μέρος της ευρύτερης έννοιας της ηλεκτρονικής επιχειρηματικής (electronic business) που σημαίνει τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών και πληροφοριακών μεθόδων και ιδιαίτερα τη χρήση του διαδικτύου για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων: καλύτερη λειτουργία του κυκλώματος προμήθειας και προσφοράς προϊόντων, αποτελεσματικότερο σύστημα ομαδικών πωλήσεων, την ικανότητα προσέγγισης επιχειρήσεων για την ανάθεση εργασιών (outsourcing) όπως λογιστικές και μηχανογραφικές εργασίες, εξ αποστάσεως πρόσβαση στις αγορές εσωτερικού και εξωτερικού ή στρατηγικές συνεργασίας για την κατάκτηση αγορών, εντοπισμός προμηθευτών παροχής προϊόντων και υπηρεσιών με μικρότερο κόστος, συλλογή πληροφοριών για τις ανάγκες των πελατών και επαρκής διαχείριση και διοίκηση των απομακρυσμένων βιομηχανικών μονάδων.

Σαν ηλεκτρονικό εμπόριο (electronic commerce) νοείται η διενέργεια οποιασδήποτε εμπορικής συναλλαγής που βασίζεται στην ηλεκτρονική επεξεργασία και μετάδοση δεδομένων σε κείμενο, ήχο και εικόνα. Η μεταφορά και ανταλλαγή δεδομένων (EDI) πραγματοποιείται μέσω μισθωμένων κυκλωμάτων συνήθως τηλεπικοινωνιακών οργανισμών δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος. Διακρίνουμε τεσσάρων ειδών συναλλαγές:

α) επιχειρήσεις προς επιχειρήσεις (business-to-business B/B). Αφορούν παραγγελίες και διακανονισμούς μεταξύ επιχειρήσεων

β) επιχειρήσεις προς καταναλωτές (business-to-consumers). Πρόκειται για το ηλεκτρονικό λιανικό εμπόριο και η πιο γνωστή στους χρήστες μορφή είναι μέσω του Internet

γ) επιχειρήσεις προς τη δημόσια διοίκηση (business-to-public administration). Αφορά κύρια παροχή υπηρεσιών αλλά και προϊόντων

δ) δημόσια διοίκηση προς τους πολίτες (public administration to citizens). Αφορά παροχή υπηρεσιών και αναμένεται αλματώδης έκρηξη αυτής της μορφής στο μέλλον.

Τα τελευταία χρόνια μεγάλη άνθηση γνωρίζει το Η/Ε μέσω του Internet. Συνήθως ο πελάτης πληρώνει με την πιστωτική του κάρτα. Πληκτρολογεί στον προσωπικό του υπολογιστή τα στοιχεία του και τον αριθμό της κάρτας του, κλείνει τη συναλλαγή και δίνει εξουσιοδότηση χρέωσής του για το αντίτιμο αυτής. Πρωτογενές μοντέλο αποτελεί το ηλεκτρονικό σύστημα δημοπρασιών οπότε ο πελάτης έχει την ευχέρεια να επιλέξει τους ελκυστικότερους προμηθευτές. Στις προτιμήσεις των πελατών προηγούνται η αγορά λογισμικού, υπολογιστών, βιβλίων, μουσικών CD, ηλεκτρονικών ειδών και έπονται τα ταξίδια, τα παιχνίδια, ο ρουχισμός, τα λουλούδια ιδιαίτερα σε εορτάσιμες ημέρες και η αγορά πληροφοριών.

Οι διαπιστώσεις και εκτιμήσεις για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου μέσω του Internet διαφέρουν στις διάφορες έρευνες που έχουν γίνει μέχρι τώρα. Τα στοιχεία όμως είναι εντυπωσιακά. Η International Data Corporation (IDC) υποστηρίζει ότι ο τζίρος των συναλλαγών μέσω του διαδικτύου έφθασε το 1998 τα 41 δισ. δολάρια ΗΠΑ και προβλέπει ότι το 2002 θα προσεγγίσει τα 623 δισ. Διαφορετικούς αριθμούς δίνει η Forester (1998 = 1,2 δισ. δολάρια, 2001 = 64,4 δισ. και 2003 = 3,2 δισ.). Η εταιρία των ΗΠΑ Yankee Group εκτιμά ότι στα τέλη του 2000 οι συναλλαγές θα φθάσουν τα 139 δισεκ. δολάρια ΗΠΑ. Υπολογίζεται ότι το 1999 τα τέσσερα πέμπτα του κύκλου εργασιών αφορούσαν τις ΗΠΑ. Επόμενα, τα περιθώρια ανάπτυξης του Η.Ε. στην Ευρώπη είναι σημαντικά. Σχετικά με τη διάκριση των συναλλαγών κυριαρχούν οι διεπιχειρησιακές πράξεις αλλά σταθερά κερδίζουν έδαφος οι λιανικές συναλλαγές. Το 1998 το Η.Ε. μεταξύ επιχειρήσεων αντιστοιχούσε στο 88% του συνολικού κύκλου εργασιών ενώ το 1999 έπεσε στο 75%. Το Η.Ε. μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών ανήρχετο το 1998 στο 7% ενώ το 1999 έφθασε το 14%.

Οι συναλλαγές του Η.Ε. μπορούν να διεκπεραιωθούν μέσω των εξής συστημάτων πληρωμών:

α) πιστωτικές κάρτες: ο καταναλωτής ταυτόχρονα με την παραγγελία δίνει τα στοιχεία της κάρτας του όπως τον αριθμό και την ημερομηνία λήξης και ο προμηθευτής πληρώνεται από την τράπεζα του καταναλωτή. Για την αποφυγή παρεμβολής τρίτων προσώπων (χάκερς, πειρατών κλπ.) αναπτύσσεται τελευταία σύστημα αποκρυπτογράφησης που εγγυάται την ασφάλεια των συναλλαγών

β) ηλεκτρονικές επιταγές. Συνοδεύεται με ψηφιακή υπογραφή και χρησιμοποιείται σαν ένα μήνυμα-εντολή για τη μεταφορά κεφαλαίων μεταξύ τραπεζικών λογαριασμών. Η μέθοδος αυτή παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια από την προηγούμενη πληρωμή διότι απαιτεί την κωδικοποίηση των απαραίτητων στοιχείων που διαβιβάζονται στον προμηθευτή ενώ υπάρχει δυνατότητα ελέγχου του διαθέσιμου ποσού του καταναλωτή πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής

γ) σύστημα εγγυημένων ηλεκτρονικών συναλλαγών, SET (Secured Electronic Transactions). Χρησιμοποιεί πιστωτική κάρτα απλής μορφής για χρήση μέσω του διαδικτύου. Πρόκειται για ένα λογισμικό με κωδικοποιημένα στοιχεία. Επιτρέπει στον κάτοχο της κάρτας να πιστοποιήσει τη φερεγγυότητα της επιχείρησης με την οποία έρχεται σε συναλλαγή και αντίστροφα επιτρέπει στην επιχείρηση να ελέγξει την αυθεντικότητα της κάρτας του πελάτη. Επί πλέον,

επιτρέπει την κρυπτογράφηση προσωπικών στοιχείων και διασφαλίζει το απόρρητο της συναλλαγής. Μόνο ο προμηθευτής και η τράπεζα μπορούν να διαβάσουν τα ανωτέρω στοιχεία.

Είναι προφανές ότι μόνο επιχειρήσεις που έχουν προηγηθεί στην ανάπτυξη της τεχνολογίας των πληροφοριών θα ωφεληθούν από το Η/Ε. Σημαντικοί παράγοντες αποτελούν τόσο η αποτελεσματική παρουσίαση των ιστοσελίδων τους στο Internet όσο και η παρεχόμενη ασφάλεια των συναλλαγών. Οι λόγοι προτίμησης των αγοραστών προς το Η/Ε αποτυπώνονται σε έρευνα της Ernst and Young το 1999: α) η μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων και υπηρεσιών που μπορούν να ανιχνευτούν στο διαδίκτυο β) η εξοικονόμηση χρόνου διότι δεν απαιτείται μετάβαση στην επιχείρηση γ) η εξοικονόμηση δαπάνης και δ) το Η/Ε είναι περισσότερο διασκεδαστικό από τις κλασσικές αγορές.

Σε μελέτη της UNI-Finance αναφέρεται ότι το 1998 150.000 εμπορικές ιστοσελίδες είχαν καταγραφεί στο Internet σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Η/Ε δημιούργησε 3.000 νέες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη ενώ στις ΗΠΑ εκτιμάται ότι είχαν προκύψει, μέχρι το ίδιο έτος, 760.000 νέες θέσεις. Οι θέσεις αυτές εργασίας αναμένεται να πολλαπλασιασθούν με την πρόοδο του Η/Ε. Η δημιουργία σε κάποια στιγμή μιας κρίσιμης μάζας χρηστών-καταναλωτών παρουσιάζει τεράστιες δυνατότητες επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης της απασχόλησης αλλά ταυτόχρονα προκαλεί μεγάλης έκτασης διαρθρωτικές αλλαγές κύρια στους κλάδους εμπορίου και τουρισμού. Θα εμφανισθούν νέες επιχειρήσεις με ειδικότητα στο Η/Ε, άλλες θα επεκταθούν ενώ ορισμένες παραδοσιακές εταιρίες θα κλείσουν. Εάν το Η/Ε αποκτήσει ένα σημαντικό μέρος της αγοράς με αντίστοιχη μείωση των παραδοσιακών μορφών πώλησης στα καταστήματα, τότε θα υπάρξουν απολύσεις πωλητών στα μεγάλα καταστήματα. Παράλληλα, θα υπάρχει πάντα η ανάγκη της φυσικής παράδοσης των προϊόντων στην οικία ή στον τόπο εργασίας του πελάτη. Το Η/Ε δημιουργεί νέα εξειδικευμένα επαγγέλματα όπως πωλητές μέσω του Internet, διαχειριστές - συντηρητές δικτύων Η/Υ, υπεύθυνοι ασφαλείας ηλεκτρονικών συναλλαγών. Δεν μπορεί, σήμερα, να εκτιμηθεί το τελικό ποσοτικό αποτέλεσμα με ακρίβεια. Ορισμένοι αναμένουν μία μείωση των θέσεων εργασίας κατά 5% έως 10%. Ένα άλλο πρόβλημα αφορά τις εργασιακές σχέσεις. Το Η/Ε μέσω του Internet γίνεται σε 24ωρη βάση και πιθανόν να χρησιμοποιηθεί και η νέα μορφή της τηλεργασίας. Επόμενο, θα χρειασθεί η ρύθμιση των σχετικών προβλημάτων με συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Σε ένθετη καταχώρηση του περιοδικού Economist για το Η/Ε (26/2/2000) παρατίθενται ενδιαφέροντα στοιχεία: α) το 1999, η συνολική δαπάνη από τους καταναλωτές των ΗΠΑ για αγορές μέσω του Η/Ε ήταν 1% των λιανικών πωλήσεων αλλά με τάση σημαντικής αύξησης από μήνα σε μήνα. Οι συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων αντιπροσώπων στο 80% των συνολικών αγορών και σε ποσό έφθασαν τα 150 δισεκ. δολάρια το 1999. Η διεύθυνση του Η/Ε στην αγορά ταξιδιών έφθασε το 2%. Οι συναλλαγές επιχειρήσεων - καταναλωτών ξεπέρασαν το 1999 τα 20 δισεκ. δολάρια β) το Internet αλλάζει το ρόλο των εμπορικών καταστημάτων αλλά δεν τα εξαφανίζει. Στο μέλλον οι φυσικές συναλλαγές θα μειώνονται ενώ οι πράξεις μέσω Internet θα αυξάνονται ταχύτατα, αυτό όμως δεν σημαίνει κατάργηση του παραδοσιακού εμπορίου. Η αγορά θα ισορροπήσει σε ένα ορισμένο ποσοστό που δεν θα είναι το ίδιο για όλα τα προϊόντα. Επόμενο, εάν τα πολυκαστήματα π.χ. δεν θέλουν να χάσουν πελατεία θα πρέπει να συστήσουν από τώρα τμήμα ηλεκτρονικού εμπορίου. Ένα σοβαρό επιχείρημα για τη μη εξαφάνιση των περιφερειακών καταστημάτων δίνει το παράδειγμα της μεγαλύτερης εταιρίας Η/Ε Amazon που προωθεί μέσω του Internet σε παγκόσμιο επίπεδο βιβλία. Η παραγγελία μπορεί να γίνει σε κεντρικό επίπεδο αλλά τα βιβλία θα παραδοθούν στο σπίτι από το κατάστημα που εδρεύει στο πλησιέστερο σημείο από το σπίτι του αγοραστή γ) υπάρχει, όμως, και η περίπτωση της διασυνωριακής προσφοράς υπηρεσιών ή της παράδοσης προϊόντων και ένα πρόβλημα που αναφέρεται είναι η έντονη φοροδιαφυγή που αναπτύσσεται. Το γεγονός αυτό υποχρεώνει τις κυβερνήσεις να αναζητήσουν τρόπους φορολόγησης.

Στην Ελλάδα, οι χρήστες του διαδικτύου δαπάνησαν το 1998 1,5 εκατ. ευρώ για αγορές προϊόντων και υπηρεσιών ενώ το 1999 το ποσό αυτό υπερέβη τα 3,8 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (1999) το Η/Ε αναπτύσσεται στη χώρα μας προς την κατεύθυνση: 1) της εκμετάλλευσης του Internet από ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις. Το 30% αυτών προβάλλουν το προφίλ τους και ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία για επικοινωνία (27%) ενώ οι επιχειρήσεις που έχουν αναπτύξει δυνατότητες on-line λήψης παραγγελιών αντιπροσωπεύουν μόνο το 6,5% και αυτές που προσφέρουν δυνατότητες πληρωμών μέσω του Internet το 4,5%, 2) της δημιουργίας εικονικών επιχειρήσεων (virtual enterprises) από εκδοτικούς οργανισμούς ενώ αναμένεται η διαρκής ανάπτυξη και προσφορά νέων υπηρεσιών, πιθανόν συνδρομητικών, και η προώθηση των ηλεκτρονικών καταστημάτων που εμπορεύονται π.χ. σχολικά είδη χωρίς να διατηρούν φυσικά καταστήματα.

P7β) Η ΟΔΗΓΙΑ 2000/31/ΕC/8-6-2000 ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την Οδηγία 2000/31/ΕC/8 Ιουνίου 2000 που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την 27 Ιουλίου 2000. Η Οδηγία αφορά ορισμένα ζητήματα υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών και ιδιαίτερα το ηλεκτρονικό εμπόριο στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς. Πιο απλά ονομάζεται Οδηγία για το Η/Ε. Δεν περιέχει λεπτομερείς ούτε ποινικές διατάξεις. Επιβάλλει μια ελάχιστη εναρμόνιση και αφήνει στον εθνικό νομοθέτη την ευχέρεια καθορισμού ειδικότερων και λεπτομερών διατάξεων. Τα κυριότερα σημεία της Οδηγίας είναι τα εξής:

- 1.** Κάθε κράτος μέλος της Ε.Ε. εξασφαλίζει ότι υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών που παρέχονται από ένα φορέα εγκατεστημένο στο έδαφός του είναι σύμφωνες με τις εθνικές νομικές διατάξεις που αφορούν τις υπηρεσίες αυτές. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών επικαλούμενα τις ανωτέρω διατάξεις. Επιτρέπεται, όμως, να αναστέλλουν την παροχή υπηρεσιών από ένα φορέα με έδρα άλλο κράτος μέλος: α) για λόγους δημόσιας πολιτικής και ιδιαίτερα για την προστασία των ανηλίκων ή την αποτροπή πράξεων διάκρισης ανάλογα με την καταγωγή, το φύλο, τη θρησκεία ή την υπηκοότητα και στην περίπτωση που διεξάγεται έρευνα ή ανάκριση για ποινικά διωκόμενες πράξεις β) για λόγους δημόσιας ασφάλειας συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της εθνικής ασφαλείας και άμυνας γ) για την προστασία των καταναλωτών και επενδυτών. Πριν να λάβει τα ανωτέρω μέτρα το κράτος μέλος ειδοποιεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το κράτος μέλος που είναι εγκατεστημένος ο φορέας παροχής υπηρεσιών και εφόσον το κράτος αυτό δεν έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα.
- 2.** Η Οδηγία καθιερώνει την αρχή της εποπτείας από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο φορέας παροχής υπηρεσιών. Εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο του ανωτέρω κράτους. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει αποφανθεί και για τις περιπτώσεις καταστρατήγησης. Δηλαδή εάν ένας φορέας είναι εγκατεστημένος σε ένα κράτος μέλος αλλά κατευθύνει το σύνολο ή ένα μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων του σε ένα άλλο κράτος μέλος τότε το δεύτερο κράτος διατηρεί το δικαίωμα της λήψης μέτρων κατά του φορέα των υπηρεσιών. Στόχος της απόφασης αυτής είναι η αποτροπή επιλογής εικονικής έδρας σε κράτος μέλος με ασθενέστερο νομικό πλαίσιο.
- 3.** Η Οδηγία εφαρμόζεται για μια ευρεία σειρά αγαθών ή υπηρεσιών που παρέχονται on-line όπως η πώληση αγαθών και υπηρεσιών, η παροχή πληροφοριών μέσω τηλεπικοινωνιακών δικτύων, η ζήτηση μαγνητοσκοπημένων υπηρεσιών ή η παροχή εμπορικής επικοινωνίας με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, οι ανταγωνιστικές δημοπρασίες μέσω Internet ή παίγνια με σκοπό την προώθηση των πωλήσεων αγαθών ή υπηρεσιών και όπου οι πληρωμές χρησιμεύουν για την αγορά των προτεινομένων ειδών. Αντίθετα, η Οδηγία δεν καλύπτει τυχερά παίγνια, λαχεία και στοιχήματα που προϋποθέτουν καταβολή χρηματικού ποσού σαν προϋπόθεση συμμετοχής.
- 4.** Καθιερώνεται η αρχή ότι η παροχή υπηρεσιών δεν υπόκειται σε προηγούμενη άδεια. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών έχει, όμως, ελάχιστες υποχρεώσεις που μπορούν να συμπληρωθούν από την εθνική νομοθεσία. Συγκεκριμένα, οφείλει να παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - Το πλήρες όνομά του.
 - Τη διεύθυνση της έδρας του.
 - Άλλες προσδιοριστικές πληροφορίες και ιδιαίτερα τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου.
 - Το εμπορικό μητρώο και τον αριθμό αυτού εάν είναι εγγεγραμμένος σε ένα τέτοιο μητρώο.
 - Την ονομασία της εποπτεύουσας αρχής.
 - Τον επαγγελματικό του τίτλο, το επιμελητήριο στο οποίο είναι μέλος και τους ισχύοντες επαγγελματικούς κανόνες του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος.
 - Τις τιμές στις οποίες προσφέρει το προϊόν ή την υπηρεσία κατά τρόπο σαφή και μνεία εάν στην τιμή περιλαμβάνεται ή όχι φόρος.
- 5.** Τα κράτη μέλη που επιτρέπουν την παροχή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυτόκλητης εμπορικής επικοινωνίας, δηλαδή χωρίς την εκφρασμένη θέληση του αποδέκτη, λαμβάνουν μέτρα για την εξασφάλιση της σαφήνειας του μεταδιδόμενου μηνύματος και υποχρεώνουν τους φορείς παροχής υπηρεσιών να συμβουλευούνται και να σέβονται τα μητρώα αποδεκτών στα οποία καταγράφεται η άρνηση αυτών να δέχονται αυτόκλητη επικοινωνία.
- 6.** Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η χρήση της εμπορικής επικοινωνίας είναι σύμφωνη με τους κανόνες της ανεξαρτησίας, της αξιοπρέπειας και της εντιμότητας του επαγγέλματος, του επαγγελματικού απορρήτου και της αμεροληψίας. Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνουν τις επαγγελματικές οργανώσεις να θέτουν κανόνες καλής συμπεριφοράς.
- 7.** Τα κράτη μέλη δεσμεύονται όπως τα νομικά τους συστήματα θα επιτρέπουν τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα. Ειδικότερα, θα εξασφαλίζουν τη θεσμοθέτηση διατάξεων που θα εφαρμόζονται στη συμβατική διαδικασία και δεν

θα δημιουργούν εμπόδια στη χρήση των ηλεκτρονικών συμβάσεων ούτε θα στερούν από τις συμβάσεις αυτές τη νομική τους ισχύ. Τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να εξαιρούν από τη διάταξη αυτή όλες ή ορισμένες συμβάσεις που εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Συμβάσεις που δημιουργούν ή μεταβιβάζουν δικαιώματα για ακίνητα με εξαίρεση τα δικαιώματα από μισθώσεις.
- Συμβάσεις που με βάση διάταξη νόμου απαιτούν την εμπλοκή δικαστηρίων, δημοσίων αρχών ή επαγγελματικών οργανώσεων που ασκούν δημόσια εξουσία.
- Συμβάσεις εγγυημένες με εμπράγματη ασφάλεια ή με ενέχυρο χρεόγραφα τα οποία παρέχονται από πρόσωπα που ενεργούν για μη εμπορικούς, επιχειρηματικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς.
- Συμβάσεις που διέπονται από το οικογενειακό ή το κληρονομικό δίκαιο.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις ανωτέρω κατηγορίες και υποβάλλουν σε αυτή κάθε πέντε χρόνια μία αναφορά που εξηγεί για ποιους λόγους είναι απαραίτητη η διατήρηση των εξαιρέσεων.

8. Με εξαίρεση την περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη, που δεν είναι καταναλωτές, έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, η ακόλουθη πληροφόρηση είναι υποχρεωτική από το φορέα κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο καμιάς αμφισβήτησης και πριν η προσφορά φθάσει στον αποδέκτη:

- Τα διάφορα τεχνικά στάδια που οδηγούν στη σύναψη της ηλεκτρονικής σύμβασης
- Εάν ή όχι η σύμβαση αποθηκεύεται από το φορέα και εάν είναι προσιτή από τον αντισυμβαλλόμενο με ηλεκτρονικά μέσα
- Τα τεχνικά μέσα για την επιβεβαίωση και τη διόρθωση της σύμβασης όταν διαπιστώνονται λάθη και πριν από την παρουσίαση της παραγγελίας
- Τη γλώσσα στην οποία καταρτίζεται η σύμβαση.

Τα κράτη μέλη υποχρεώνουν τον φορέα παροχής υπηρεσιών να υποδεικνύει κάθε σχετικό κώδικα συμπεριφοράς τον οποίο αποδέχεται και τον τρόπο πρόσβασης στα στοιχεία αυτού. Οι όροι και οι γενικές διατάξεις της ηλεκτρονικής σύμβασης πρέπει να είναι διαθέσιμες με τρόπο που να είναι δυνατή η αποθήκευση και η αναπαραγωγή αυτών. Οι διατάξεις της παραγράφου 8 δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που συνάπτονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με άλλο ισοδύναμο μέσο επικοινωνίας.

9. Με εξαίρεση την περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη, που δεν είναι καταναλωτές, έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την τήρηση των κατωτέρω αρχών όταν ο αποδέκτης προωθεί την παραγγελία του μέσω τεχνολογικών μέσων:

- Ο φορέας παροχής υπηρεσιών πρέπει χωρίς καθυστέρηση να επιβεβαιώνει με ηλεκτρονικά μέσα τη λήψη της παραγγελίας του αποδέκτη.
- Η παραγγελία και η επιβεβαίωση της λήψης αυτής θεωρούνται ότι ελήφθησαν όταν οι αντισυμβαλλόμενοι είναι σε θέση να τη δεχτούν. Η διάταξη υπονοεί την ύπαρξη τεχνικής βλάβης στα συστήματα επικοινωνιών ή άλλο λόγο ανωτέρας βίας.

Ο φορέας θέτει στη διάθεση του αποδέκτη τα κατάλληλα και προσιτά τεχνικά μέσα που του επιτρέπουν την επιβεβαίωση της σύμβασης και τη διόρθωση τυχόν εσφαλμένων καταχωρήσεων. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που συνάπτονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με άλλο ισοδύναμο μέσο επικοινωνίας.

10. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών δεν ευθύνεται για τις πληροφορίες που μεταδίδονται με ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας με την προϋπόθεση ότι ο φορέας:

- α) δεν προωθεί τη μετάδοση
- β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης
- γ) δεν επιλέγει ή τροποποιεί την πληροφόρηση που περιέχεται στη μετάδοση.

Η αναφερθείσα μετάδοση και η παροχή πρόσβασης περιλαμβάνουν την αυτόματη, ενδιάμεση και παροδική αποθήκευση της μεταδιδόμενης πληροφόρησης στο μέτρο που εξυπηρετεί μόνο το σκοπό της διαβίβασης της

μετάδοσης στο επικοινωνιακό δίκτυο και με την προϋπόθεση ότι η πληροφόρηση δεν αποθηκεύεται για μια περίοδο μεγαλύτερη από αυτή που εύλογα απαιτείται για τη μετάδοση. Η παράγραφος αυτή αναφέρεται στην περίπτωση που ο φορέας παροχής υπηρεσιών δεν είναι κύριος του επικοινωνιακού μέσου αλλά απλός αγωγός μετάδοσης της πληροφόρησης.

Ο φορέας παροχής υπηρεσιών δεν ευθύνεται για την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση της πληροφόρησης που μεταδίδεται με μόνο σκοπό την ικανοποίηση αιτήματος του αποδέκτη των υπηρεσιών με την προϋπόθεση ότι:

- α) ο φορέας δεν τροποποιεί την πληροφόρηση
- β) ο φορέας συμμορφώνεται με τους όρους πρόσβασης στην πληροφόρηση
- γ) ο φορέας συμμορφώνεται με τους κανόνες που αφορούν την ενημέρωση της πληροφόρησης και οι οποίοι έχουν εξειδικευθεί με ένα τρόπο που ευρέως έχει γίνει αποδεκτός και χρησιμοποιείται από τη βιομηχανία
- δ) ο φορέας δεν παρεμβαίνει στη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, που αναγνωρίζεται και χρησιμοποιείται ευρύτατα από τη βιομηχανία με στόχο την απόκτηση στοιχείων που αφορούν τη χρήση της πληροφόρησης.
- ε) ο φορέας ενεργεί ταχύτατα για την άρση της πρόσβασης στην πληροφόρηση την οποία αποθήκευσε, με σκοπό να επιτύχει γνώση του γεγονότος ότι η πληροφόρηση στην αρχική πηγή της μετάδοσης απελευθερώθηκε από το δίκτυο ή η πρόσβαση σε αυτή κατέστη αδύνατη ή μία διοικητική αρχή προκάλεσε με απόφασή της μια τέτοια κατάσταση. Η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει τη δυνατότητα ενός δικαστηρίου ή μίας διοικητικής αρχής να απαιτεί από τον φορέα να διακόψει ή να προλάβει μια παράβαση.

Ο φορέας παροχής υπηρεσιών δεν είναι υπεύθυνος για την αποθηκευθείσα πληροφόρηση που κατέστη δυνατή μετά από αίτημα του αποδέκτη με την προϋπόθεση ότι:

- α) ο φορέας δεν έχει γνώση της παράνομης δραστηριότητας ή πληροφορίας και καθόσον αφορά απαιτήσεις για αποζημίωση δεν είναι ενήμερος των γεγονότων ή περιστάσεων από τις οποίες είναι προφανής η παράνομη δραστηριότητα ή πληροφόρηση
- β) ο φορέας μόλις έλαβε γνώση ενεργεί ταχύτατα για να αποτρέψει την πρόσβαση στην πληροφόρηση.

Η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται εάν ο αποδέκτης των υπηρεσιών ενεργεί κατόπιν εξουσιοδότησης ή υπό τον έλεγχο του φορέα.

11. Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν μια γενική υποχρέωση στο φορέα παροχής υπηρεσιών, που ενεργεί σαν απλός αγωγός μετάδοσης, για να παρακολουθεί την πληροφόρηση την οποία μετέδωσε ή αποθήκευσε ούτε μία γενική υποχρέωση να αναζητεί γεγονότα ή περιστάσεις που δείχνουν μια παράνομη δραστηριότητα. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν δεσμεύσεις στον φορέα παροχής υπηρεσιών να πληροφορεί τις αρμόδιες αρχές για κάθε παράνομη δραστηριότητα που υπέπεσε στην αντίληψή του.

12. Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνουν:

- Την κατάρτιση κωδίκων καλής συμπεριφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο από οργανώσεις εμπόρων, επαγγελματιών και καταναλωτών που εξυπηρετούν την ορθή εφαρμογή των διατάξεων περί παροχής από τον φορέα υπηρεσιών γενικής πληροφόρησης στους αποδέκτες ή ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών για παράνομες δραστηριότητες.
- Την προαιρετική διαβίβαση των σχεδίων των ανωτέρω κωδίκων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Την πρόσβαση στους κώδικες σε γλώσσες της Ε.Ε. με ηλεκτρονικά μέσα.
- Την κοινοποίηση στα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τις εμπορικές και επαγγελματικές οργανώσεις ή τις ενώσεις καταναλωτών της αξιολόγησης που αφορά την εφαρμογή των κωδίκων και την επίδραση αυτών στις πρακτικές, τις συνήθειες ή το εθνικό δίκαιο του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Την κατάρτιση κωδίκων καλής συμπεριφοράς για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

13. Τα κράτη μέλη θα εξασφαλίζουν, όπως σε περίπτωση διαφωνίας ενός φορέα και ενός αποδέκτη υπηρεσιών, η νομοθεσία του δεν εμποδίζει τη χρησιμοποίηση νόμιμων εθνικών μεθόδων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών

συμπεριλαμβανομένων και κατάλληλων ηλεκτρονικών μέσων. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους οργανισμούς εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών να πληροφορούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σημαντικές αποφάσεις και για τις πρακτικές, τις συνήθειες και το διαμορφούμενο εθιμικό δίκαιο σε υποθέσεις ηλεκτρονικού εμπόριου.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη δικαστικών διαδικασιών στο εθνικό δίκαιο σχετικών με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών και ασφαλιστικών μέτρων για την ταχεία λήψη αποφάσεων που θα τερματίζουν παραβάσεις και θα αποτρέπουν κάθε επί πλέον βλάβη νομίμων συμφερόντων.

14. Τα κράτη μέλη θα διαθέτουν επαρκή μέσα εποπτείας και έρευνας που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή της παρούσας Οδηγίας. Θα συνεργάζονται με τα άλλα κράτη μέλη ορίζοντας ένα ή περισσότερα σημεία επαφής για την αναγκαία πληροφόρηση. Θα παρέχουν ταχύτατα συνδρομή που ζητήθηκε από άλλα κράτη μέλη ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή την αναγκαία πληροφόρηση με ηλεκτρονικά μέσα. Ενθαρρύνουν την κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε σημαντικής διοικητικής ή δικαστικής απόφασης που αφορά υποθέσεις των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών ή των διαμορφούμενων πρακτικών, συνηθειών και εθίμων σχετικών με το ηλεκτρονικό εμπόριο. Τα κράτη μέλη καθορίζουν στην εθνική τους νομοθεσία τις κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις των διατάξεων αυτής της Οδηγίας.

15. Πριν από την 17/7/2003 και στο εξής κάθε δύο χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή της Οδηγίας συνοδευόμενη από προτάσεις προσαρμογής της στις νομικές, τεχνικές και οικονομικές εξελίξεις.

Τα κράτη μέλη θα μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία πριν από την 17 Ιανουαρίου 2002.

Ρ7γ) ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Την 11/1/2001 δόθηκε στη δημοσιότητα το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο που συντάχθηκε μετά από εντολή του Υπουργείου Ανάπτυξης ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή υπό τον Καθηγητή κ. Γεώργιο Κουμάντο. Το ΠΔ που επαναλαμβάνει και συμπληρώνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ/8-6-2000 έχει ως εξής:

Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Π.Δ. νοούνται ως

(α) «Υπηρεσίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας»: οποιαδήποτε υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών, ήτοι κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη υπηρεσιών (παράγραφος 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας 98/34/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 98/48/ΕΚ «για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών».

(β) «Φορέας παροχής υπηρεσιών»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει μια υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας.

(γ) «Εγκατεστημένος φορέας παροχής υπηρεσιών»: φορέας ο οποίος ασκεί ουσιαστικώς μια οικονομική δραστηριότητα μέσω μιας μόνιμης εγκατάστασης για αόριστη χρονική διάρκεια. Η απλή παρουσίαση και η χρήση των τεχνικών μέσων και των τεχνολογιών που απαιτούνται για την παροχή της υπηρεσίας δεν συνιστούν εγκατάσταση του φορέα.

(δ) «Αποδέκτης της υπηρεσίας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιεί, επαγγελματικώς ή άλλως, μια υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως για να αναζητήσει πληροφορίες ή για να προσφέρει πρόσβαση σ' αυτές.

(ε) «Καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο που επιδιώκει στόχους μη εντασσόμενους στο πλαίσιο της εμπορικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας.

(στ) «Εμπορικές επικοινωνίες»: όλες οι μορφές επικοινωνίας που αποσκοπούν να προωθήσουν, άμεσα ή έμμεσα αγαθά, υπηρεσίες ή την εικόνα μιας επιχείρησης, ενός οργανισμού ή ενός προσώπου που ασκεί εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα. Δεν συνιστούν καθ' αυτό εμπορική επικοινωνία:

- τα στοιχεία που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη δραστηριότητα της εν λόγω επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, ιδίως το όνομα του τομέα ή η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

- οι επικοινωνίες που αφορούν αγαθά, υπηρεσίες ή την εικόνα της εν λόγω επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου οι οποίες πραγματοποιούνται κατά τρόπο ανεξάρτητο από τη θέλησή τους, ιδίως χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα,

(ζ) «Νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα»: κάθε επάγγελμα κατά την έννοια είτε του άρθρου 1, στοιχείο δ) της Οδηγίας 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών ή του άρθρου 1, στοιχείο στ) της Οδηγίας 95/51/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, σχετικά με δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης προς συμπλήρωση της Οδηγίας 89/48/ΕΟΚ,

(η) «Συντονισμένος τομέας»: οι κανόνες που ισχύουν στα νομικά συστήματα των κρατών μελών και εφαρμόζονται σε φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας ή σε υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για γενικές διατάξεις ή για διατάξεις που τέθηκαν ειδικά για τους φορείς ή τις υπηρεσίες αυτές.

(ι) Ο συντονισμένος τομέας αφορά κανόνες που πρέπει να τηρεί ο φορέας παροχής υπηρεσιών σχετικά με:

- την ανάληψη δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως κανόνες σχετικά με τα προσόντα, την έγκριση ή την κοινοποίηση,

- την άσκηση δραστηριότητας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως κανόνες σχετικά με τη συμπεριφορά του φορέα παροχής υπηρεσιών, σχετικά με την ποιότητα ή το περιεχόμενο της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων

των διατάξεων για τη διαφήμιση και τη σύναψη συμβάσεων, ή κανόνες σχετικά με την ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών.

(κ) Ο συντονισμένος τομέας δεν καλύπτει κανόνες σχετικούς με:

- τα αγαθά, αυτά καθαυτά,
- την παράδοση αγαθών,
- τις υπηρεσίες που δεν παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα.

II. ΑΡΧΕΣ

1. Εγκατάσταση και πληροφόρηση

ΑΡΘΡΟ 2

Ελευθερία ανάληψης και άσκησης

Η ανάληψη και η άσκηση δραστηριότητας φορέα παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας είναι ελεύθερη με την επιφύλαξη των καθεστώτων έγκρισης που δεν αφορούν ειδικά και αποκλειστικά τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας ή των καθεστώτων έγκρισης που προβλέπονται στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (Οδηγία 97/13/ΕΚ).

ΑΡΘΡΟ 3

Υποχρεωτικά παρεχόμενες γενικές πληροφορίες

1. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών οφείλει εκτός από τα στοιχεία που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 9 του άρθρου 4 του ν. 2251/1994 να προσφέρει στους αποδέκτες του και στις αρμόδιες αρχές εύκολη, άμεση και συνεχή πρόσβαση στις ακόλουθες τουλάχιστον πληροφορίες:

(α) επωνυμία του φορέα παροχής της υπηρεσίας,

(β) γεωγραφική διεύθυνση στην οποία ο φορέας είναι εγκατεστημένος,

(γ) στοιχεία που να επιτρέπουν την ταχεία επαφή και την άμεση και ουσιαστική επικοινωνία με το φορέα παροχής και υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής του διεύθυνσης,

(δ) εφόσον ο φορέας είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο, ή παρόμοιο δημόσιο μητρώο, το οικείο μητρώο και τον αριθμό εγγραφής του σε αυτό, ή ισοδύναμο τρόπο αναγνώρισης στο μητρώο αυτό,

(ε) εφόσον η δραστηριότητα υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης, τα στοιχεία της σχετικής εποπτικής αρχής,

(στ) όσον αφορά τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα,

- επαγγελματική ένωση ή παρόμοιο όργανο στο οποίο είναι εγγεγραμμένος ο φορέας παροχής υπηρεσιών,

- επαγγελματικό τίτλο και το κράτος μέλος που έχει χορηγηθεί,

- μνεία των επαγγελματικών κανόνων που ισχύουν στο κράτος μέλος εγκατάστασης, καθώς και του τρόπου πρόσβασης σ' αυτούς.

(ζ) εφόσον η δραστηριότητα που ασκεί ο φορέας υπόκειται σε ΦΠΑ, τον αριθμό αναγνώρισης που προβλέπεται από το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας κύκλου εργασιών των κρατών - μελών (ομοιόμορφη φορολογική βάση: άρθρο 22 παράγρ. 1 της έκτης Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε απ' την Οδηγία 1999/85/ΕΚ).

2. Όταν οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας αναφέρονται σε τιμές, αυτές πρέπει να αναγράφονται σαφώς και επακριβώς και, ειδικότερα να διευκρινίζουν αν περιλαμβάνουν φόρο και έξοδα αποστολής.

2. Εμπορικές επικοινωνίες

ΑΡΘΡΟ 4

Υποχρεωτικά παρεχόμενες πληροφορίες

Οι εμπορικές επικοινωνίες που συνιστούν υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας ή αποτελούν μέρος της οφείλουν

να πληρούν τους ακόλουθους όρους:

(α) η εμπορική επικοινωνία πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμη,

(β) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η εμπορική επικοινωνία πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμο,

(γ) οι προσφορές όπως είναι οι εκπτώσεις, τα πριμ και τα δώρα, στο μέτρο που επιτρέπονται, πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμες, η πρόσβαση στους όρους υπό τους οποίους μπορεί κανείς να επωφεληθεί από τις προσφορές πρέπει να είναι εύκολη, οι δε όροι να παρουσιάζονται σαφώς και επακριβώς.

(δ) οι διαφημιστικοί διαγωνισμοί ή παιχνίδια, στο μέτρο που επιτρέπονται, οφείλουν να είναι σαφώς αναγνωρίσιμα, η πρόσβαση στους όρους συμμετοχής πρέπει να είναι εύκολη, οι δε όροι να παρουσιάζονται σαφώς και επακριβώς.

ΑΡΘΡΟ 5

Μη ζητηθείσα εμπορική επικοινωνία

1. Εμπορική επικοινωνία με παραλήπτη που δεν την έχει ζητήσει, αν γίνεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και εφόσον δεν απαγορεύεται, πρέπει να αναγνωρίζεται σαφώς και επακριβώς ευθύς ως περιέλθει σ' αυτόν.

2. Με την επιφύλαξη των Οδηγιών για την προστασία των καταναλωτών για τις εξ αποστάσεως συμβάσεις και για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον επικοινωνιακό τομέα (97/7/ΕΚ και 97/66/ΕΚ) οι φορείς παροχής υπηρεσιών που αναλαμβάνουν δραστηριότητες μη ζητηθείσων εμπορικών επικοινωνιών μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου οφείλουν να τηρούν και να συμβουλευονται τακτικά μητρώα «επιλογών», όπου μπορούν να εγγράφονται τα φυσικά πρόσωπα που επιλέγουν να μη λαμβάνουν τέτοιες εμπορικές επικοινωνίες.

ΑΡΘΡΟ 6

Νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα

1. Η χρήση εμπορικών επικοινωνιών που συνιστούν υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας ή αποτελούν μέρος της, η οποία παρέχεται από μέλος νομοθετικώς κατοχυρωμένου επαγγέλματος, επιτρέπεται εφόσον το μέλος αυτό τηρεί τους επαγγελματικούς κανόνες οι οποίοι διέπουν την ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και το ήθος του επαγγέλματος, καθώς και το επαγγελματικό απόρρητο και την εντιμότητα προς τους πελάτες και τους συναδέλφους.

2. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται επιπλέον των κανόνων που ενσωματώνουν κοινοτικές οδηγίες σχετικές με την πρόσβαση σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα καθώς και την άσκησή τους.

3. Συμβάσεις καταρτιζόμενες με ηλεκτρονικά μέσα

ΑΡΘΡΟ 7

Ηλεκτρονικές συμβάσεις

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Προεδρικού Διατάγματος «ηλεκτρονικές υπογραφές» επιτρέπεται η κατάρτιση συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται:

(α) στις συμβάσεις που θεμελιώνουν ή μεταβιβάζουν εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων,

(β) στις συμβάσεις οι οποίες απαιτούν εκ του νόμου την προσφυγή σε δικαστήρια, δημόσιες αρχές ή επαγγέλματα που ασκούν δημόσια εξουσία,

(γ) στις συμβάσεις οι οποίες εμπíπτουν στο οικογενειακό ή κληρονομικό δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 8

Παρεχόμενες πληροφορίες

1. Εκτός από άλλες απαιτήσεις παροχής πληροφοριών προβλεπόμενες από το κοινοτικό δίκαιο και εφόσον δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά τα συμβαλλόμενα μέρη που δεν είναι καταναλωτές, ο φορέας παροχής υπηρεσιών πρέπει να παρέχει τουλάχιστον τις εξής πληροφορίες κατά τρόπο σαφή, κατανοητό και αδιαφιλονίκητο, πριν από την ανάθεση της παραγγελίας από τον αποδέκτη της υπηρεσίας:

(α) τα διάφορα τεχνικά στάδια έως τη σύναψη της σύμβασης,

(β) εάν ο φορέας παροχής υπηρεσιών θα αρχειοθετήσει ή όχι τη σύμβαση μετά τη σύναψή της καθώς και των περι των δυνατοτήτων πρόσβασης σ' αυτήν,

(γ) τα τεχνικά μέσα που θα επιτρέπουν τον εντοπισμό και τη διόρθωση σφαλμάτων ηλεκτρονικού χειρισμού πριν από την ανάθεση της παραγγελίας,

(δ) τις γλώσσες στις οποίες μπορεί να συναφθεί η σύμβαση,

(ε) τους σχετικούς κώδικες δεοντολογίας στους οποίους υπόκειται, καθώς και τα στοιχεία που επιτρέπουν την πρόσβαση στους εν λόγω κώδικες με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Ατομικοί όροι της σύμβασης και γενικοί όροι συναλλαγών που παρέχονται στον αποδέκτη πρέπει να διατίθενται κατά τρόπο επιτρέποντα την αποθήκευση και την αναπαραγωγή τους.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις που συνάπτονται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλων ισοδύναμων ατομικών επικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 9 Παραγγελία

1. Εφόσον δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά τα συμβαλλόμενα μέρη που δεν είναι καταναλωτές, όταν ένας αποδέκτης υπηρεσίας προβαίνει σε παραγγελία με τεχνολογικά μέσα, ισχύουν οι ακόλουθες αρχές:

- ο φορέας παροχής υπηρεσιών οφείλει να αποστείλει αποδεικτικό παραλαβής της παραγγελίας του αποδέκτη χωρίς περιττή καθυστέρηση και με ηλεκτρονικά μέσα,

- η παραγγελία και το αποδεικτικό παραλαβής θεωρείται ότι έχουν παραληφθεί όταν τα μέρη στα οποία απευθύνονται έχουν πρόσβαση σ' αυτά,

- ο φορέας παροχής οφείλει να θέτει στη διάθεση του αποδέκτη της υπηρεσίας κατάλληλα, αποτελεσματικά και προσιτά μέσα που θα επιτρέψουν να επισημάνει και να διορθώσει τα λάθη του κατά τον ηλεκτρονικό χειρισμό πριν από την ανάθεση της παραγγελίας.

2. Η παράγραφος 1, πρώτη και τρίτη περίπτωση δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις που συνάπτονται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσων άλλων ισοδύναμων ατομικών επικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 10 Απλή μετάδοση

1. Σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας συνισταμένης στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών ή στην παροχή πρόσβασης στο δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις μεταδιδόμενες πληροφορίες, υπό τον όρο ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών,

β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης και

γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

2. Οι δραστηριότητες μετάδοσης και παροχής πρόσβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των μεταδιδόμενων πληροφοριών, στο βαθμό που η αποθήκευση εξυπηρετεί αποκλειστικά την πραγματοποίηση της μετάδοσης στο δίκτυο επικοινωνιών και η διάρκειά της δεν υπερβαίνει το χώρο που είναι ευλόγως απαραίτητος για τη μετάδοση.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα να επιβληθεί δικαστικά ή διοικητικά στον φορέα παροχής υπηρεσιών η παύση ή η πρόληψη της παράβασης.

ΑΡΘΡΟ 11 Αποθήκευση σε κρυφή μνήμη (caching)

1. Σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ένας αποδέκτης υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής της υπηρεσίας, όσον αφορά την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των πληροφοριών η οποία γίνεται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών,

προς άλλους αποδέκτες της υπηρεσίας, κατ' αίτησή τους, υπό τον όρο ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

(α) δεν τροποποιεί τις πληροφορίες,

(β) τηρεί τους όρους πρόσβασης στις πληροφορίες,

(γ) τηρεί τους κανόνες που αφορούν την ενημέρωση των πληροφοριών, οι οποίοι καθορίζονται κατά ευρέως αναγνωρισμένο τρόπο και χρησιμοποιούνται από τον κλάδο,

(δ) δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται και χρησιμοποιείται ευρέως από τον κλάδο, προκειμένου να αποκτήσει δεδομένα σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών, και

(ε) ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες που αποθήκευσε ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη, μόλις αντιληφθεί ότι οι πληροφορίες έχουν αποσυρθεί από το σημείο του δικτύου στο οποίο βρίσκονταν αρχικά ή η πρόσβαση στις πληροφορίες κατέστη αδύνατη ή μια δικαστική ή διοικητική αρχή διέταξε την απόσυρση των πληροφοριών ή απαγόρευσε την πρόσβαση σε αυτές.

2. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα να επιβληθεί δικαστικά ή διοικητικά στο φορέα παροχής υπηρεσιών η παύση ή η πρόληψη της παράβασης.

ΑΡΘΡΟ 12 **Φιλοξενία**

1. Σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας συνισταμένης στην αποθήκευση πληροφοριών παρεχομένων από έναν αποδέκτη υπηρεσίας, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής της υπηρεσίας για τις πληροφορίες που αποθηκεύονται μετά από αίτηση αποδέκτη της υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι:

(α) ο φορέας παροχής της υπηρεσίας δεν γνωρίζει πραγματικά ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία και ότι, σε ό,τι αφορά αξιώσεις αποζημιώσεως, δεν γνωρίζει τα γεγονότα ή τις περιστάσεις από τις οποίες προκύπτει η παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία, ή

(β) ο φορέας παροχής της υπηρεσίας, μόλις αντιληφθεί τα προαναφερθέντα, αποσύρει ταχέως τις πληροφορίες ή καθιστά την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο του φορέα παροχής της υπηρεσίας.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα να επιβληθεί δικαστικά ή διοικητικά στο φορέα παροχής υπηρεσιών η παύση ή η πρόληψη της παράβασης.

ΑΡΘΡΟ 13

1. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών δεν έχουν, για την παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται στα άρθρα 10, 11 και 12 του παρόντος γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστηρίας αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες.

2. Χωρίς να παραβιάζονται οι διατάξεις περί προστασίας του απορρήτου και των προσωπικών δεδομένων, οι φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν πάραυτα τις αρμόδιες κρατικές αρχές για τυχόν υπόνοιες περί χορηγουμένων παράνομων πληροφοριών ή δραστηριοτήτων που επιχειρούν αποδέκτες των υπηρεσιών τους και να ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές κατ' αίτησή τους, πληροφορίες που διευκολύνουν την εντόπιση αποδεκτών των υπηρεσιών τους με τους οποίους έχουν συμφωνίες αποθήκευσης.

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΑΡΘΡΟ 14 **Κώδικες δεοντολογίας**

Κώδικες Δεοντολογίας συντασσόμενοι από τις ενδιαφερόμενες ενώσεις επαγγελματιών και καταναλωτών εγκρίνονται από τον υπουργό Εμπορίου και δημοσιεύονται.

Στους παραπάνω κώδικες λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα συμφέροντα ατόμων με προβλήματα όρασης και εν γένει με ειδικές ανάγκες.

ΑΡΘΡΟ 15 **Εξώδικος διακανονισμός διαφορών**

1. Για διαφορές που γεννώνται στο ηλεκτρονικό εμπόριο εφαρμόζεται αναλογικά η διάταξη του άρθρου 11 του Ν. 2251/94 «περί φιλικού διακανονισμού καταναλωτικών διαφορών».

ΑΡΘΡΟ 16 **Μέσα έννομης προστασίας**

Εφόσον πιθανολογείται προσβολή δικαιωμάτων προερχομένων από τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο, ιδίως τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου ή από τρίτον και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται υποχρεωτικά το άρθρο 687 παρ. 1 του Κ. Πολ. Δ. και χορηγείται υποχρεωτικώς προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 691 παρ. 2 του Κ. Πολ. Δ.

ΑΡΘΡΟ 17 **Συνεργασία**

1. Το Υπουργείο Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για τον έλεγχο και την έρευνα της αποτελεσματικής εφαρμογής του παρόντος. Στο πλαίσιο αυτό και με την επιφύλαξη της νομοθεσίας για την προστασία του απορρήτου και των προσωπικών δεδομένων, έχει δικαίωμα να ζητεί κάθε απαραίτητη πληροφορία από τους φορείς υπηρεσιών.

2. Μέσα στο ίδιο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και σύμφωνα με την υπόλοιπη νομοθεσία, το υπουργείο Ανάπτυξης παρέχει, μεταξύ άλλων και με τα κατάλληλα ηλεκτρονικά μέσα, τη συνδρομή και τις πληροφορίες που ζητούνται από τις αρμόδιες αρχές και φορείς άλλου κράτους μέλους ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3. Για τον ίδιο σκοπό, το Υπουργείο Ανάπτυξης είναι αρμόδιο να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ορίζει προς τούτο ένα ή περισσότερα σημεία επαφής των οποίων τα στοιχεία κοινοποιεί στα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

4. Στα σημεία επαφής υπάρχει πρόσβαση με ηλεκτρονικά τουλάχιστον μέσα. Στα σημεία επαφής μπορούν να απευθύνονται τόσο οι αποδέκτες, όσο και οι φορείς παροχής υπηρεσιών, προκειμένου:

(α) να λαμβάνουν γενικές πληροφορίες για τα συμβατικά τους δικαιώματα και υποχρεώσεις, για τα υφιστάμενα έννομα μέσα προστασίας τους, ιδίως δικαιώματα καταγγελίας ή αποζημίωσης, καθώς και για τις πρακτικές πλευρές των αντίστοιχων διαδικασιών και μηχανισμών,

(β) να λαμβάνουν τα στοιχεία των ελληνικών αρχών, οργανισμών ή ενώσεων απ' όπου οι αποδέκτες των υπηρεσιών μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες ή πρακτική βοήθεια.

5. Το Υπουργείο Ανάπτυξης, μεριμνά για την κοινοποίηση οποιωνδήποτε σημαντικών ελληνικών διοικητικών ή δικαστικών αποφάσεων για την επίλυση διαφορών στα πλαίσια των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, καθώς και σχετικά με τις πρακτικές, συναλλακτικά ήθη και έθιμα που αφορούν το ηλεκτρονικό εμπόριο (στην Ελλάδα).

ΑΡΘΡΟ 18 **Κυρώσεις**

Σε παρεμβάσεις του παρόντος Π.Δ. εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη της παραγρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 2251/94 (ΦΕΚ Α/191) καθώς και οι διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα όπως αυτός ισχύει.

ΑΡΘΡΟ 19 **Πεδίο εφαρμογής**

1. Οι υπηρεσίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας που παρέχουν φορείς εγκατεστημένοι στην Ελλάδα διέπονται από το ελληνικό Δίκαιο.

2. Το παρόν Π.Δ. δεν εφαρμόζεται:

(α) στο φορολογικό τομέα,

(β) σε θέματα σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας που καλύπτονται ήδη από τις Οδηγίες 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και από την Οδηγία 97/66/ΕΚ περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα,

(γ) σε θέματα αφορώντα συμφωνίες ή πρακτικές διεπόμενες από τη νομοθεσία περί καρτέλ,

(δ) στις εξής δραστηριότητες των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας:

- τις δραστηριότητες συμβολαιογράφων ή αντίστοιχων επαγγελματιών εφόσον συνεπάγονται άμεση και ειδική σύνδεση με την άσκηση δημόσιας εξουσίας,

- την εκπροσώπηση πελάτη και υπεράσπιση των συμφερόντων του ενώπιον των δικαστηρίων,

- τη συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχείων και των στοιχημάτων.

3. Η εφαρμογή του παρόντος Π.Δ. δεν μπορεί να θίξει μέτρα που λαμβάνονται σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, τηρουμένου του κοινοτικού δικαίου, με σκοπό την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας και την προάσπιση του πλουραλισμού.

4. Καμιά διάταξη του παρόντος Π.Δ. δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να θίγει το επίπεδο προστασίας ιδίως της δημόσιας υγείας και των συμφερόντων του καταναλωτή όπως θεσπίζεται σε κοινοτικές πράξεις και στις εθνικές νομοθεσίες που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή τους.

ΑΡΘΡΟ 20

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στην Υφυπουργό Ανάπτυξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.